

22.4.21

מבנה העורק

לעורק יש 3 שכבות.

כלי הדם הגדול ביותר.

יש עורקים ב**מחזור הדם הגדול**, ובמחזור הדם הקטן.

אבי העורקים הוא העורק הגדול ביותר.

אבי העורקים מתפצל לעורקים קטנים יותר - אחר כך לעורקים ועורקונים.

כיוון זרימה

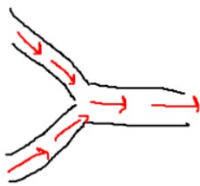
מהלב לתאים. רוב העורקים זורמים בכיוון מטה.

כיוון הזרימה מוגדר תמיד ביחס ללב.

תפקיד העורק

להעביר דם עשיר בחמצן וגלוקוז לתאים וכל חומרי המזון שדרושים לתא (חומצות אמיניות, ויטמינים, חומצות שומן).
תפקיד זה במחזור הדם הגדול בלבד.

האריך מתכנס

מבנה הוריד

לוריד יש 3 שכבות כמו לעורק.
המבנה העיקרי של הוריד דומה לעורק.

יש הבדלים בין העורק לבין הוריד:

1. שכבת השרירים והסיבים של הוריד דקה יותר.
2. בורידים יש **שסתומים**.
3. העורק מתפצל, הוריד מתכנס.
4. הוריד זורם אל הלב, רוב הורידים זורמים מלמטה למעלה. בראש הורידים זורמים מלמעלה למטה - אל הלב.
5. לעורק ולוריד יש תפקידים שונים. תפקיד הוריד להזרים דם עשיר בפחמן דו חמצני ופסולת. בוריד אין כמעט חמצן.

השוואה בין עורק, וריד ונים

מבנה	עורק	וריד	נים
כיוון זרימה			
התפצלות / התכנסות			
תפקיד			

תפקיד הנימים - התפקיד החשוב ביותר בגוף
חילוף חומרים - חמצן נכנס מהדם לתאים, פחמן דו חמצני יוצא מהתאים לדם.
מזון עובר מהדם לתאים, חומרי פסולת עוברים מהתאים לדם.
התהיך מתרחש בדיפוזיה.

מהו יום כדור הארץ שמציינים כל שנה ב- 22.4.21?

יום כדור הארץ

יום כדור הארץ, המצוין ב-22 באפריל, הוא **יום בינלאומי המציין מודעות להגנת הסביבה של כדור הארץ**. מטרת היום היא להעלות את המודעות ליכולתו של כל אדם להשפיע באמצעות התנהלות יום-יומית המתחשבת בסביבה, על גורלנו ועל גורל הדורות הבאים, ולהראות כי צריכת **משאבים** יעילה משפיעה על כל **המערכת האקולוגית** ועל **איכות הסביבה**.

בשנת 1970 קרא הסנאטור האמריקאי, **גילורד נלסון** (Gaylord Nelson), ליום של **למידה ומחאה ב-22 באפריל**, בתגובה למה, שלדעתו, היה הרס סביבתי נרחב. מעל 20 מיליון איש השתתפו באותו יום בהפגנות שקטות להעלאת המודעות לסביבה ברחבי **ארצות הברית**. כיום, האירוע מצוין בכל רחבי העולם, הן על ידי **ממשלות** והן על ידי אנשים, **קבוצות וארגונים**. ב-2009 נקבע בהכרזה של **הא"ם** שהיום יחול ב-22 באפריל.

בישראל מרכזת את אירועי "יום כדור הארץ" **עמותת חיים וסביבה** – **ארגון הגג** של ארגוני הסביבה וארגון **מגמה ירוקה**, המוביל **אקטיביזם** סביבתי בישראל. בשנים האחרונות התקיימו ביום זה גם אירועים סביבתיים מרכזיים נוספים, ובהם **טקס הגלובוס הירוק** ואירועי "**שעת כדור הארץ**", שכללו פעילות של **רשויות עירוניות** שונות, להעלאת המודעות לחיסכון ב**חשמל** ובמשאבי הטבע, ובכלל זה – גם כיבוי אורות סמלי ל**שעה אחת**.

ב**מערכת החינוך בישראל** מציינים את יום כדור הארץ על ידי הקצאת **שיעורים** שמגבירים את המודעות להגנת הסביבה, שימוש ב**אגרסיה מתכלה** ו**מתחדשת**, שינויי **אקלים** וה**התחממות הגלובלית**.

מה אני יכולה / יכול לעשות למען הסביבה?

לימוד החשיבות של שמירה על כדור הארץ.
ניקוי חופים - לא ללכלך את החופים.
מיחזור - פלסטיק, נייר, קרטונים, זכוכית, סוללות, בגדים.
שימוש בתחבורה ציבורית.
כיבוי חשמל כשיוצאים מהחדר, כיבוי מזגן.
שימוש באנרגיה סולארית.
פחות מדורות בל"ג בעומר.
אסור לכרות עצים.

פחות שימוש בכלים חד פעמיים.

שסתומי הורידים

כאשר השסתום סגור - הדם לא עובר הלאה.
השסתום נפתח רק לכיוון אחד.

כאשר השסתום פתוח - הדם עובר הלאה.

רוב הדם בוורידים זורם מלמטה למעלה, נגד כוח הכובד, ולכן חשיבות השסתומים היא למנוע מהדם לחזור לרגליים, ולאפשר תנועת דם רק לכיוון הלב.